
Protokoll

Tekniska nämnden

17 september 2026

Tekniska nämndens protokoll

Plats och tid	Rådhuset, lokal Dagö, 17 september 2026, klockan 09.00–11.30
Beslutande	Mariette Nicander (M), Ordförande Greger Eneqvist (S), 1 vice ordförande Ulf Gahne (C), 2 vice ordförande Tony Johansson (S) Alexandra Dahlberg (S) Christer Wetterlund (S), tjänstgörande ersättare för Marina Berg (S) Bobo Writler (M) Lars-Erik Benneck (M), tjänstgörande ersättare för Mårten Silván (M) Stefan Nypelius (C) Eva Gahnström (C) Per Edman (V) Tomas Rådkvist (MP) Ulf Peter Gandborg (SD), tjänstgörande ersättare för Lennart Hansson (SD)
Ersättare	Ronny Öström (S), §§ 148–150 Maud Steen (S) Magdalena Feldt (S) Niklas Olsson (C) Eva Gustafsson (C) Johanna Grönström (C) Lilo Lindgren (V) Micke Seid (MP)
Övriga	Lise Langseth, teknik- och samhällsbyggnadsdirektör Ylva Svangren, ekonomichef Isabella Cederholm, nämndsekreterare Sara Swartling, nämndsekreterare Patrik Westerlund, avdelningschef Karin Åkerlund, VA-ingenjör Annette Vidlund, HR-chef Jeanette Högfeldt, kvalitets- och verksamhetsutvecklare Torbjörn Ihse, senior sakkunnig Simon Hoffman, verksamhetsutvecklare Birger Björkman, senior sakkunnig Frida Brunner, enhetschef Max Sundberg Wallman, översiktsplanerare Emil Persson, översiktsplanerare

Datum för justering

2026-09-17

Paragrafer

§ 148–152 justerades omedelbart

Underskrifter

Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför
signaturer.

Sekreterare Isabella Cederholm

Ordförande Mariette Nicander

Justerare Eva Gahnström

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Tekniska nämnden
Sammanträdesdag	2026-09-17
Protokollet anslås	2026-09-18
Anslaget tas ned	2026-10-13
Protokollets förvaringsplats	Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Register

TN § 148	Tillstånd till vattenverksamhet Killingmyr enligt miljöbalken 11 kap	6
TN § 149	Tillstånd till vattenverksamhet Brute myr enligt miljöbalken 11 kap	9
TN § 150	Tekniska nämndens Delårsrapport 2 2026	12
TN § 151	Remiss. Beredskapsplan Stor fartygsolycka Gotland	14
TN § 152	Information om uppdaterade riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del	17

TN § 148 Tillstånd till vattenverksamhet Killingmyr enligt miljöbalken 11 kap

Ärendenummer: TN 2025/3902

Paragraf föregående instans: TN AU § 117

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att lämna in yttrande till mark- och miljödomstolen att Region Gotland anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Ulf Gahne (C), Stefan Nypelius (C) och Eva Gahnström (C) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen (MMD) har begärt att Region Gotland ska lämna in ett skriftligt yttrande i ärendet tillstånd till vattenverksamhet Killingmyr enligt 11 kap. miljöbalken eftersom sökande har gjort villkorsförändringar efter Region Gotlands yttrande inskickat 12 maj 2026.

Ärendet avser restaurering av våtmark och anläggande av ett reglerbart dämme i Killingmyr. Området ligger inom tillrinningsområdet till Tingstäde träsk, som är en viktig vattentäkt för Gotlands dricksvattenförsörjning. Tekniska nämnden yttrar sig i egenskap av VA-huvudman och bevakar enbart dricksvattenintresset. Ansökan avser anläggande av ett reglerbart dämme för vattennivåreglering. Enligt sökanden bedöms åtgärden, med föreslagna villkor, inte påverka dricksvattenförsörjningen i någon betydande omfattning.

Bedömning

Region Gotland fasthåller tidigare insända synpunkter på vattenverksamheten Killingmyr.

Regionen befarar att de ansökta verksamheterna kan komma att negativt påverka möjligheterna till ett fullgott vattenuttag för dricksvattenproduktion från Tingstäde träsk.

Råvatten från Tingstäde träsk utgör en stor andel av dricksvattenförsörjningen på mellersta Gotland året runt, inte bara under turistsäsong. Det finns för närvarande ingen reservvattentäkt som kan täcka dricksvattenbehovet om vattnet från tälkten inte räcker till.

Det är avgörande att dämning i detta område endast får bedrivas så att den inte försämrar möjligheten för Regionens dricksvattenproduktion vare sig kvantitativt eller kvalitativt, året runt.

Regionens tillstånd för vattenuttag ur Tingstäde träsk baseras på nivåer i träsket och inte på uttagsvolym. Den ansökta verksamheten får därför inte på något sätt äventyra vattennivån i Tingstäde träsk och därmed regionens möjligheter att ta ut råvatten ur tälten för dricksvattenproduktion nu eller i ett framtida förändrat klimat. Klimatförändringar, där nivåerna beräknas sjunka ännu mer, innebär ytterligare en ökad sårbarhet för framtida vattenförsörjning.

Bland annat på grund av ett med tiden ökat dricksvattenbehov har råvattenuttagen från Tingstäde ökat under en längre period. Vattennivån i Tingstäde träsk har samtidigt stadigt minskat.

De senaste två åren har den högsta vattennivån legat lägre än +45,10 m. ö. h. (Tingstäde träsk tillståndsgivna maxnivå enligt RH 00) vid föreslagna dämningens start. Under perioder där ytvattennivåerna i Tingstäde träsk ligger under +45,1 m.ö.h. blir det direkt olämpligt att kvarhålla vatten i en fördämning.

Regionen anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.

Om tillstånd inte ges sökanden skall det befintliga dämnet tas bort omgående.

Barn- och genusperspektiv – Ärendet bedöms inte ha någon direkt påverkan på barn eller jämställdhet mellan kvinnor och män. Indirekt är en långsiktigt säker dricksvattenförsörjning av stor betydelse för alla invånare, inklusive barn.

Landsbygdsperspektiv – Åtgärden berör landsbygdsområden och kan bidra till att stärka lokala ekosystem samt vattenhållande förmåga i landskapet. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att åtgärden inte påverkar den kommunala dricksvattenförsörjningen negativt.

Ekonomisk konsekvensanalys – Förslaget kan innebära påverkan på vattenförsörjningen och medföra oförutsägbara kostnader om tillgången till råvatten försämras.

Miljö- och klimatperspektiv – Åtgärden kan ha positiva effekter genom att öka vattenhållningen i landskapet, gynna biologisk mångfald och minska näringsläckage. Samtidigt måste hänsyn tas till klimatrelaterade förändringar med ökade perioder av vattenbrist, varför regleringen behöver anpassas så att dricksvattenförsörjningen inte äventyras.

Ärendets behandling under mötet

VA-ingenjör Karin Åkerlund föredrar ärendet.

Centerpartiet genom Stefan Nypelius (C) avstår från att delta i beslutet med följande motivering:

”Centerpartiet ser det viktigt att nederbörden som faller på Gotland sparas i landskapet. Vi ser därför att initiativet med våtmarker som mycket positivt. Vi vill se det som ett gott exempel och att fler liknande lösningar uppmuntras. Vi anser att Region Gotland ska återta dialogen med verksamhetsutövarna för nå samexistens.”

Proposition

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag till beslut och finner att det vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan anses omedelbart justerad och finner att det vinner bifall.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden beslutar att lämna in yttrande till mark- och miljödomstolen att Region Gotland anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-08-25

Förslag - Yttrande Killingmyr daterad 2026-08-17

Yttrande angående ansökan om tillstånd till vattenverksamhet daterat 2026-05-12

Ansökan om vattenverksamhet Killingmyr

Föreläggande (Nacka TR M6099-25 Aktbil 43.pdf)

Presentation på sammanträde

Skickas till

Mark- och miljödomstolen

TN § 149

Tillstånd till vattenverksamhet Brute myr enligt miljöbalken 11 kap

Ärendenummer: TN 2025/3903

Paragraf föregående instans: TN AU § 118

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att lämna in yttrande till mark- och miljödomstolen att Region Gotland anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Ulf Gahne (C), Stefan Nypelius (C) och Eva Gahnström (C) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen (MMD) har begärt att Region Gotland ska lämna in ett skriftligt yttrande i ärendet tillstånd till vattenverksamhet Brute myr enligt 11 kap. miljöbalken eftersom sökande har gjort villkorsförändringar efter Region Gotlands yttrande inskickat 12 maj 2026.

Ärendet avser restaurering av våtmark och anläggande av ett reglerbart dämme i Brute myr. Området ligger inom tillrinningsområdet till Tingstäde träsk, som är en viktig vattentäkt för Gotlands dricksvattenförsörjning. Tekniska nämnden yttrar sig i egenskap av VA-huvudman och bevakar enbart dricksvattenintresset. Ansökan avser anläggande av ett reglerbart dämme för vattennivåreglering. Enligt sökanden bedöms åtgärden, med föreslagna villkor, inte påverka dricksvattenförsörjningen i någon betydande omfattning.

Bedömning

Region Gotland fasthåller tidigare insända synpunkter på vattenverksamheten Brute myr.

Regionen befarar att de ansökta verksamheterna kan komma att negativt påverka möjligheterna till ett fullgott vattenuttag för dricksvattenproduktion från Tingstäde träsk.

Råvatten från Tingstäde träsk utgör en stor andel av dricksvattenförsörjningen på mellersta Gotland året runt, inte bara under turistsäsong. Det finns för närvarande ingen reservvattentäkt som kan täcka dricksvattenbehovet om vattnet från tälten inte räcker till.

Det är avgörande att dämning i detta område endast får bedrivas så att den inte försämrar möjligheten för Regionens dricksvattenproduktion vare sig kvantitativt eller kvalitativt, året runt.

Regionens tillstånd för vattenuttag ur Tingstäde träsk baseras på nivåer i träsket och inte på uttagsvolymen. Den ansökta verksamheten får därför inte på något sätt äventyra vattennivån i Tingstäde träsk och därmed Regionens möjligheter att ta ut råvatten ur tälten för dricksvattenproduktion nu eller i ett framtida förändrat klimat. Klimatförändringar, där nivåerna beräknas sjunka ännu mer, innebär ytterligare en ökad sårbarhet för framtida vattenförsörjning.

Bland annat på grund av ett med tiden ökat dricksvattenbehov har råvattenuttagen från Tingstäde ökat under en längre period. Vattennivån i Tingstäde träsk har samtidigt stadigt minskat.

De senaste två åren har den högsta vattennivån legat lägre än +45,10 m. ö. h. (Tingstäde träsk tillståndsgivna maxnivå enligt RH 00) vid föreslagna dämningens start. Under perioder där ytvattennivåerna i Tingstäde träsk ligger under +45,1 m.ö.h. blir det direkt olämpligt att kvarhålla vatten i en fördämning.

Regionen anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.

Om tillstånd inte ges sökanden skall det befintliga dämnet tas bort omgående.

Barn- och genusperspektiv – Ärendet bedöms inte ha någon direkt påverkan på barn eller jämställdhet mellan kvinnor och män. Indirekt är en långsiktigt säker dricksvattenförsörjning av stor betydelse för alla invånare, inklusive barn.

Landsbygdsperspektiv – Åtgärden berör landsbygdsområden och kan bidra till att stärka lokala ekosystem samt vattenhållande förmåga i landskapet. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att åtgärden inte påverkar den kommunala dricksvattenförsörjningen negativt.

Ekonomisk konsekvensanalys – Förslaget kan innebära påverkan på vattenförsörjningen och medföra oförutsägbara kostnader om tillgången till råvatten försämras.

Miljö- och klimatperspektiv – Åtgärden kan ha positiva effekter genom att öka vattenhållningen i landskapet, gynna biologisk mångfald och minska näringsläckage. Samtidigt måste hänsyn tas till klimatrelaterade förändringar med ökade perioder av vattenbrist, varför regleringen behöver anpassas så att dricksvattenförsörjningen inte äventyras.

Ärendets behandling under mötet

VA-ingenjör Karin Åkerlund föredrar ärendet.

Centerpartiet genom Stefan Nypelius (C) avstår från att delta i beslutet med följande motivering:

”Centerpartiet ser det viktigt att nederbörden som faller på Gotland sparas i landskapet. Vi ser därför att initiativet med våtmarker som mycket positivt. Vi vill se det som ett gott exempel och att fler liknande lösningar uppmuntras. Vi anser att Region Gotland ska återta dialogen med verksamhetsutövarna för nå samexistens.”

Proposition

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag till beslut och finner att det vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan anses omedelbart justerad och finner att det vinner bifall.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden beslutar att lämna in yttrande till mark- och miljödomstolen att Region Gotland anser att ansökan om tillstånd inte kan bifallas med nuvarande villkorsformuleringar.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-08-25

Förslag - Yttrande Brute myr daterad 2026-08-17

Yttrande angående ansökan om tillstånd till vattenverksamhet daterad 2026-05-12

Ansökan om vattenverksamhet Brute myr

Föreläggande (Nacka TR M6126-25 Aktbil 43.pdf)

Presentation på sammanträde

Skickas till

Mark- och miljödomstolen

TN § 150

Tekniska nämndens Delårsrapport 2 2026

Ärendenummer: TN 2026/2791

Paragraf föregående instans: TN AU § 115

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden godkänner delårsrapport 2 2026.
 2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.
-

Sammanfattning

Delårsrapport 2 2026 har upprättats av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Rapporten omfattar beskrivning av händelser av väsentlig betydelse, förväntad utveckling, uppföljning av mål och kvalitet, väsentliga personalförhållanden och det ekonomiska utfallet för perioden januari till augusti samt helårsprognos för såväl drift som investeringar.

Delårsrapporten har upprättats i enlighet med regionstyrelseförvaltningens anvisningar.

Bedömning

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att delårsrapporten ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat gentemot upprättad verksamhetsplan samt ekonomiska läge och förväntade utfall för 2026.

Konsekvensanalyser

Barn- och genusperspektiv – berörs inte av beslutet.

Landsbygdsperspektiv – berörs inte av beslutet.

Ekonomisk konsekvensanalys – delårsrapporten redovisar förvaltningens ekonomiska läge och förväntade utfall för 2026.

Miljö- och klimatperspektiv – rapporten redovisar förvaltningens arbete mot mål inom miljö- och klimatområdet.

Ärendets behandling under mötet

Förvaltningen har justerat och kompletterat beslutsunderlaget inför tekniska nämndens sammanträde.

Teknik- och samhällsbyggnadsdirektör Lise Langseth, ekonomichef Ylva Svangren, HR-chef Annette Vidlund, kvalitets- och verksamhetsutvecklare Jeanette Högfeldt och senior sakkunnig Torbjörn Ihse föredrar ärendet.

Proposition

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag till beslut och finner att det vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan anses omedelbart justerad och finner att det vinner bifall.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämndens arbetsutskott hänskjuter ärendet till tekniska nämnden utan eget yttrande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-09-11

TN Delårsrapport 2 2026

Bilaga - Uppföljning tekniska nämndens aktivitetsplan

Bilaga TN delårsrapport 2 2026 investeringar

Presentation på sammanträde

Skickas till

Regionstyrelsen; ekonomiostyrning@gotland.se och registrator-rs@gotland.se, ärendenummer RS 2026/11.

TN § 151

Remiss. Beredskapsplan Stor fartygsolycka Gotland

Ärendenummer: TN 2026/1728

Paragraf föregående instans: TN AU § 116

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden beslutar att anta yttrandet och lämnar det som svar på remissen till regionstyrelsen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län har utarbetat ett förslag till beredskapsplan för hantering av stora fartygsolyckor. Yttrandet från denna tjänsteskrivelse ska sammanställas av regionstyrelsen som sedan går till länsstyrelsen.

Enligt lag är regionen skyldig att agera enligt närhetsprincipen vid en dylik olycka och förvaltningen har därför inget att invända över beredskapsplanen, men anser att det finns ett par kritiska punkter som behöver preciseras, särskilt gällande mätbara aktiveringskriterier.

En stor fartygsolycka definieras i planen som ett större läckage av farliga ämnen, t.ex. olja. Dock är det inte satt någon lägre gräns för vad som anses vara ett större läckage. Det kan även röra sig om ett passagerarfartyg där evakuering behöver genomföras av passagerare på grund av ett haveri där definitionen saknas. Region Gotland och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF) kommer att vara involverade i nästintill samtliga skeden av insatsen, om än på olika sätt. För TSF kommer detta innebära kostnader för både planering, arbete med att ta fram prioriteringar i Miljöatlas, samt införskaffande av ett grundläggande beredskapslager och mellanlagringsplats vid sanering, utbildning och övning av saneringsfunktionen. Vid en olycka med farliga ämnen kan kommunen söka ersättning i efterhand för saneringsarbetet, om staten bedömer det som skäligt, enligt 7 kap. 2§ Lagen om skydd mot olyckor (LSO), vid en stor fartygsolycka kommer ersättning att betalas ut av staten för saneringskostnader.

- Aktiveringskriterier (sidan 8): Begreppet ”större utsläpp” i matrisen för aktivering är inte definierat. För att skapa rättslig och operativ tydlighet bör mätbara värden anges. Som referens har ITOPF definierat ett större utsläpp som över 700 ton olja (ca 790 m³). Förvaltningen föreslår att liknande kvantifierbara gränsvärden införs.
- Aktiveringskriterier passagerarfartyg (sidan 8): I samma tabell bör ett mätbart kriterium för passagerarfartyg tillföras, exempelvis baserat på antal berörda människor eller fartygens totala passagerarkapacitet.

- Hantering av vilt (sidan 27): I tabellen för skadat vilt, bör även hänvisning göras till Region Gotlands upphandlade avtal om skydds jakt.
- Kontaktuppgifter (sidan 32): För att säkerställa att kontaktuppgifterna alltid är aktuella bör hänvisning ske direkt till KfV-Riks webbplats i stället för att ange namn och telefonnummer till aktiva vårdare.
- Terminologi (sidan 39): Beteckningen "Gotlands län/kommun" bör ändras till "Gotlands län/Den kommunala verksamheten inom Region Gotland".
- Organisations namn (bilaga 1, sidan 36): Interna organisationsnamn i under rubriken "Avfall" bör tas bort och i stället ersättas med en generell hänvisning till Region Gotland.

Bedömning

Barn- och genusperspektiv – Beredskapsplanen omfattar räddning och skydd för samtliga åldersgrupper. Vid ett eventuellt genomförande av planen bör särskild uppmärksamhet riktas mot sårbara grupper, såsom barn och äldre, vid evakuering och inkvartering för att säkerställa att deras specifika behov tillgodoses i mottagningsstrukturen.

Landsbygdsperspektiv – Saneringsarbete efter en stor olycka drabbar ofta glesbebyggda kustområden. Det är av yttersta vikt att landsbygdsperspektivet beaktas vid framtagandet av prioriteringsordningen i miljöatlasen, så att inte enbart tätbebyggda eller turistintensiva områden prioriteras. Detta arbete utförs av Havs- och vattenmyndigheten, tillsammans med Naturvårdsverket i samverkan med Länsstyrelsen.

Ekonomisk konsekvensanalys - Ersättning för saneringsarbete på land kan sökas med stöd av 7 kap 2§ LSO. Myndigheten för civilt försvar har en vägledning för ersättning till kommuner efter större räddningsinsatser (MSB2556, 2025). Det finns dock betydande ekonomiska utmaningar i beredskapsfasen.

1. Investeringsbehov: Regionen behöver bygga upp en fysisk beredskap, vilket inkluderar täta mellanlagringsplatser för farligt avfall, lokala uppsamlingsplatser och personlig skyddsutrustning. Investeringar i mellanlagringsplatser kommer sannolikt att behöva hanteras som separata investeringsärenden.
2. Idag saknas avsatta medel i budgeten för dessa investeringar samt för inkvartering av evakuerade och mottagningsanordningar i hamn för saneringsavfall från sanering till havs. En kostnadskalkyl kommer att tas fram i samband med detaljplanering av de nödvändiga insatserna. Kalkylen tas fram av en arbetsgrupp utsedd av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

3. En ny beredskapsupphandling kan bli nödvändig för att säkerställa transport- och behandlingskapacitet hos entreprenörer för saneringsavfall.
4. Eftersom saneringsverksamheten inte omfattas av de kommunala avfallsavgifterna, krävs ramtillskott för att finansiera beredskapen.
5. Bemanningsfrågan av Regionens personal är ännu inte utredd, men bedöms redan nu vara för liten för att kunna agera vid sanering av farliga ämnen som nått stränderna.

Miljö- och klimatperspektiv – Planen syftar till att säkra naturmiljön och minimera långsiktiga föroreningsskador. För att uppnå detta är det avgörande att saneringsavfallet hanteras enligt principen om bästa tillgängliga teknik (BAT) och att transport- och behandlingskedjan är optimerad för att förhindra sekundära utsläpp till mark och grundvatten.

Ärendets behandling under mötet

Förvaltningen har gjort en redaktionell ändring i beslutsunderlaget inför tekniska nämndens sammanträde.

Verksamhetsutvecklare Simon Hoffman och senior sakkunnig Birger Björkman föredrar ärendet.

Proposition

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag till beslut och finner att det vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan anses omedelbart justerad och finner att det vinner bifall.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

1. Tekniska nämnden beslutar att anta yttrandet och lämnar det som svar på remissen till regionstyrelsen.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen daterad 2026-09-08

Förslag – TN Yttrande extern remiss

Missiv Länsstyrelsen Gotlands län, utskick av remiss (2776-2023-27)

Beredskapsplan Stor fartygsolycka Gotland UTKAST 260430

Beredskapsplan Stor fartygsolycka Gotland Bilagor UTKAST 260430

Tjänsteskrivelse RS 2026/1233 2026-05-07, komplettering till remiss –

Beredskapsplan för stor fartygsolycka Gotland

Presentation på sammanträde

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen, ärende RS 2026/1233

TN § 152

Information om uppdaterade riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del

Ärendenummer: TN 2026/2325

Paragraf föregående instans: TN AU § 129

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden tar emot informationen.
2. Tekniska nämnden godkänner förvaltningens förslag till skrivelse och skickar den till regionstyrelsen.
3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Försvarmakten inkom till enhet strategisk planering den 29 maj 2026 med ett underlag gällande en kommande uppdatering av fem riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt inom Gotlands län. Försvarmaktens process innebär att ingen formell remittering genomförs och myndigheten har aviserat att ett beslut kring uppdateringen av riksintresseanspråken kommer ske efter sommaren 2026. Ett uppföljande möte med Försvarmakten kommer hållas hösten 2026 med representanter från bland annat enhet strategisk planering. Uppdateringen innebär i samtliga fall att riksintresseanspråken utökas. Nedan anges riksintresseanspråken med Försvarmaktens beteckning:

TM0516 (Sudret), TM0517 (Östergarnslandet), TM0597 (Buttle/Vänge), TM0580 (Södra Fårö) och TM0520 (Norra Fårö).

Hantering av ärendet

Försvarmakten efterfrågade en skriftlig sammanställning över de planer och projekt som den kommande uppdateringen omfattar. Försvarmakten begärde att förvaltningen skulle inkomma med sammanställningen innan semesterperioden 2026. Enhet strategisk planering har gjort en övergripande sammanställning av de planer och projekt som kan komma att påverkas av den kommande uppdateringen av riksintresseanspråken. Synpunkter har inhämtats från enhet mark- och exploatering, enhet detaljplan och VA-avdelningen. Förvaltningens redogörelse utgör inte ett ställningstagande till, eller bedömning av Försvarmaktens kommande revidering, utan ska enbart ses som en sammanställning av planer och projekt som omfattas av den kommande utökningen av riksintresseanspråken och som därmed kan komma att påverkas.

Förvaltningen översände sammanställningen till Försvarmakten 2026-07-01. I samband med detta informerade förvaltningen skriftligen Försvarmakten om att myndigheten bör genomföra en formell remittering så att Region Gotland ges möjlighet att ta ställning till kommande uppdatering av

riksintresseanspråken och inkomma med eventuella synpunkter innan beslut fattas.

Information om Försvarsmaktens kommande uppdatering av riksintresseanspråken kommer även lyftas till miljö- och byggnämnden, 2026-09-16 och till regionstyrelsen 2026-09-29.

Konsekvenser av Försvarsmaktens kommande uppdatering av riksintresseanspråken

Utökningen av de fem riksintresseanspråken kommer innebära att de krav som i dagsläget ställs inom de rådande riksintresseanspråkens avgränsning utökas till de områden som kommer ingå i den nya avgränsningen. Detta innebär bland annat:

- Ett antal ärenden och åtgärder ska remitteras till Försvarsmakten
- Utökad lovplikt
- Krav på underrättelse till-, och medgivande från Försvarsmakten

Utökningen innebär att flertalet planer och projekt, samt planerad markanvändning som i dagsläget ligger utanför rådande avgränsning för riksintresseanspråken, kommer omfattas av den nya avgränsningen och kan därmed komma att påverkas. Flertalet utvecklingsområden utpekade i Översiktsplan Vårt Gotland 2040 för bland annat bostadsbebyggelse, verksamheter samt områden med kompletteringsmöjligheter. Ett antal pågående och kommande detaljplaner samt pågående och kommande mark- och exploateringsprojekt. Föreslagen fast förbindelse mellan Fårösund och Fårö, Sträckor utpekade i Regional Cykelplan Gotland 2025–2035. Flertalet områden i Vänge samt på Fårö som är utpekade i Region Gotlands Vattentjänstplan.

Under föredragningen av ärendet på miljö- och byggnämndens arbetsutskott 2026-08-31 fick förvaltningen i uppdrag att ta fram en skrivelse om uppdaterade riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del och en begäran om att Region Gotland ska involveras i utredningen kring möjligheter till ökat bostadsbyggande i anslutning till riksintresse för totalförsvarets militära del (Dir. 2026:74) samt utreda hur skrivelsen ska hanteras inom Region Gotland. Förvaltningen har upprättat ett förslag till skrivelse.

Under föredragningen av ärendet på tekniska nämndens arbetsutskott 2026-09-02 efterfrågade arbetsutskottet att förslaget till skrivelse även ska biläggas till tekniska nämnden sammanträde 2026-09-17. Detta för att tekniska nämnden ska ges möjlighet att inkomma med eventuella synpunkter innan den skickas till regionstyrelsens sammanträde.

Regionstyrelsen kommer 2026-09-29 besluta om den slutliga versionen av skrivelsen, efter att ärendet har beretts i miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden.

Bedömning

Förvaltningen anser att Försvarsmakten bör genomföra en formell remittering så att Region Gotland ges möjlighet att ta ställning till kommande uppdatering av riksintresseanspråken och inkomma med eventuella synpunkter till länsstyrelsen innan beslut fattas. Förvaltningen har skriftligen informerat Försvarsmakten om denna ståndpunkt. Förvaltningen bedömer att nuvarande process inte kan anses överensstämma med Hushållningsförordningen eller Boverkets vägledning.

Vidare konstaterar förvaltningen att om Försvarsmakten har genomfört ett formellt samråd med Boverket och Länsstyrelsen i Gotlands län, så har myndigheten inte säkerställt att samrådet var så pass tilltaget i tid att det medgav att länsstyrelsen hade möjlighet att inhämta synpunkter från Region Gotland.

Konsekvenser av Försvarsmaktens kommande utökning av riksintresseanspråk

Utökningen av de fem riksintresseanspråken innebär att de krav som i dagsläget ställs inom rådande riksintresseanspråk utökas till de områden som kommer ingå i den nya avgränsningen. Detta innebär bland annat att ett antal ärenden och åtgärder måste remitteras till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada på riksintresset. Vilka åtgärder som riskerar att skada riksintresset, eller området av betydelse, kan inte anges på förhand med hänsyn till den sekretess som råder för dessa intressen. Försvarsmakten gör således enskilda bedömningar beroende på ärendets förutsättningar.

Från och med den 1 december 2025 gäller ett nytt regelverk för bygglov genom ändringar i plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detta innebär att det inom och i anslutning till vissa områden som är av riksintresse för totalförsvarets militära del gäller utökad lovplikt för vissa åtgärder enligt 9 kap. 36 § PBL. Detta innebär att vissa åtgärder kräver bygglov enbart på grund av att åtgärder ska uppföras eller genomföras inom eller i anslutning till riksintresse för totalförsvaret, den militära delen.

Vidare ska byggnadsnämnden enligt 9 kap. 97 § underrätta och enligt 9 kap. 80 § erhålla medgivande från Försvarsmakten eller Myndigheten för civilt försvar i vissa ärenden rörande bygglov, marklov eller förhandsbesked inom eller i anslutning till riksintresse för totalförsvaret. Konsekvenserna av ovan blir att förutsättningarna för planering och lovgivning blir osäkra för både kommun och sökande.

Uppdateringen innebär i samtliga fall att riksintresseanspråken utökas. Nedan anges riksintresseanspråken med Försvarsmaktens beteckning:

TM0516 (Sudret), TM0517 (Östergarnslandet), TM0597 (Buttle/Vänge), TM0580 (Södra Fårö) och TM0520 (Norra Fårö).

- Utökningen innebär att flertalet planer och projekt, samt planerad markanvändning som i dagsläget ligger utanför rådande avgränsning för riksintresseanspråken, kommer omfattas av den nya avgränsningen och kan därmed komma att påverkas. Flertalet utvecklingsområden utpekade i Översiktsplan Vårt Gotland 2040 för bland annat bostadsbebyggelse, verksamheter samt områden med kompletteringsmöjligheter.
- Ett antal pågående och kommande detaljplaner samt pågående och kommande mark- och exploateringsprojekt.
- Föreslagen fast förbindelse mellan Fårösund och Fårö.
- Sträckor utpekade i Regional Cykelplan Gotland 2025–2035.
- Flertalet områden i Vänge samt på Fårö som är utpekade i Region Gotlands Vattentjänstplan.

I tillhörande, Utredning med kartunderlag, daterad 2026-07-14 presenteras en utförlig redogörelse med tillhörande kartunderlag.

Under föredragningen av ärendet på miljö- och byggnämndens arbetsutskott 2026-08-31 fick förvaltningen i uppdrag att ta fram en skrivelse om uppdaterade riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del och en begäran om att Region Gotland ska involveras i utredningen kring möjligheter till ökat bostadsbyggande i anslutning till riksintresse för totalförsvarets militära del (Dir. 2026:74) samt utreda hur skrivelsen ska hanteras inom Region Gotland. Förvaltningen har upprättat ett förslag till skrivelse.

Under föredragningen av ärendet på tekniska nämndens arbetsutskott 2026-09-02 efterfrågade arbetsutskottet att förslaget till skrivelse även ska biläggas till tekniska nämnden sammanträde 2026-09-17. Detta för att tekniska nämnden ska ges möjlighet att inkomma med eventuella synpunkter innan den skickas till regionstyrelsens sammanträde.

Regionstyrelsen kommer 2026-09-29 besluta om den slutliga versionen av skrivelsen, efter att ärendet har beretts i miljö- och byggnämnden samt tekniska nämnden.

Ärendets behandling under mötet

Förvaltningen har tagit fram en omarbetad tjänsteskrivelse, inklusive nytt förslag till beslut, samt kompletterat beslutsunderlaget inför tekniska nämndens sammanträde.

Översiktsplanerare Max Sundberg Wallman och Emil Persson föredrar ärendet.

Proposition

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag till beslut och finner att det vinner bifall.

Ordförande ställer proposition på om paragrafen kan anses omedelbart
justerad och finner att det vinner bifall.

Arbetsutskottets förslag till tekniska nämnden

Tekniska nämnden tar emot informationen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen – uppdaterad efter
TNAU, daterad 2026-09-10

Utredning med kartunderlag, daterad 2026-07-14

Försvarmakten, presentation Gotlands län – information om uppdaterade
riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del, inkom 2026-05-29

Förslag till skrivelse TN 2026-09-17

Beslut om riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära
del, daterad 2026-08-26

Samlad redovisning av alla gällande riksintressen och områden av betydelse,
daterat 2026-08-27

Presentation på sammanträde

Skickas till

Regionstyrelsen, RS 2026/1450